

PÄÄKIRJOITUS

Joko olisi kulttuurin vuoro?

KULTTUURIVAEN haave Piippokeskuksen kunnostamisesta kulttuuritaloksi elää yhä vahvana. Kantona kassessa hierää luonnollisesti raha. Teollisuuskiinteistön muuttaminen arvokkaaksi ja toiminnalliseksi kulttuurin keskuksiksi ei ole halpaa puuhaa, ja rahalle löytyisi muitakin ottajia. Lisäksi Lempäälän kunnan investointipiikki alkaa olla tiukasti tapissa.

Kunnan kaavailuissa Lempäälä valmistautuu vielä alijäämisiin talousarvioihin vuosina 2026 ja 2027, mutta vuonna 2028 tavoitellaan jo ylijäämää. Taloutta rasittavat etenkin suuret investoinnit kouluihin (Saikantalo, koulujen peruskorjaukset) sekä liikuntatiloihin (Lempäälä-Areena, Hakkarin liikuntakeskus).

On täysin perusteltua kysyä, olisiko lähivuosina investoinneissa vuoro myös kulttuurilla. Ainakaan Piippokeskuksen kulttuuritalosunnitelmaa ei saa haudata oikopäätä rahaan vedoten. Kyse on arvostuksesta ja oikeasta suunnittelusta. Aivan kuten sijoituksessa Asunomessuihin, myös kulttuuritaloa tulee ajatella investointina tulevaan, ei pelkkänä kulueränä.

LEMPÄÄLÄSTÄ puuttuu selkeästi suuret esitystilat kulttuurin tarpeisiin. Osion oopperatalosta ei kannata haaveilla, mutta ympäristöön sopivalle, lempääläistä teollisuus- ja kulttuurihistoriaa heijastavalle sekä asukkaita kokoavalle esiintymis- ja kokoontumistilalle olisi todellinen tarve. Kangasala päätyi rakentamaan oman Kangasala-talonsa; Piippokeskus voisi olla arvokas vastine. Kun käyttäjien tarpeet otetaan huomioon, kulttuurikeskus voi elävöittää keskustaa aivan kuten Lempäälä-talo kirjastoineen on tehnyt. Lempäälän kulttuuritalohanke ei ole mikään pikajuoksu. Maratonaipelella on vielä monta mutkaa edessä. Piippokeskuksen alueen kaavoitus etenee, ja kaavassa otetaan kantaa myös siihen, millaisia suunnitelmia alueen kiinteistöille voidaan tulevaisuudessa toteuttaa.

KUNNAN keskustassa on uutta rakennettu paljon purkamalla vanhaa alta pois, enimmäkseen aivan perustellusti. Jokaisen kiinteistön kohdalla on kuitenkin syytä arvioida, voisiko kulttuurihistoriallista ympäristöstä kehittää hyödyntämällä olemassa olevaa. Lempäälän Kymppi, alle 40-vuotias liikerakennus, on purku-uhan alla. Lempäälän seurakunnan Lempoisten seurakuntatalon suunnitellut puolestaan etenevät osin purkan, osin vanhaa säilyttäen.

Vanhan korjaaminen on usein jopa kalliimpaa kuin uuden rakentaminen. Näin myös Lempoisten seurakuntatalon kohdalla. Ennen purkupäätöksiä on kuitenkin aina selvitettävä, mikä on korjattavissa ja mikä järkevää. Kulttuurikeskuksen rakentaminen vanhaa kunnioittaen Piippokeskuksen on houkutteleva ajatus, jos vain suunnitelmat saadaan mahtumaan myös taloudellisesti kestävään raamiin. Ehkä jo kymmenen vuoden sisällä Lempäälän investoinneissa olisi kulttuurin vuoro.

Seppo Kummala
seppo.kummala@lvs.fi

SITAATIT

ERILAISTEN näkemysten jännite tuntuu myös meillä kirkolliskokouksessa. Varsinkin kysymys samaa sukupuolta olevien kirkollisesta avioliittoon vihkimisestä ja siunaamisesta on pitkään vaikuttanut ajatuksiin ja mielialoihin. Yhä uudestaan on havaittu, että myös käsitys pappisvirasta puhuttaa edelleen miltei 40 vuotta sen jälkeen, kun kirkolliskokous päätti avata pappisviran myös naisille.

Arkkipiispa Jari Luoma, kirkolliskokouksen avauspuhe 3.11.

JOS ajaa 80 km/h, turvavälin on oltava 80 m tai vähintään neljä sekuntia. Taajamassa sopiva turvaväli on vähintään puolet ajonopeudesta, eli 40 km/h nopeudesta ainakin 20 metriä. Talvikelillä turvavälin pitää olla tuplasti pidempi ja jäisellä kelillä vieläkin enemmän.

Liikenneturvan koulutusohjaaja Minna Jokinen tiedotteessa

PINNALLA

Sananlaskut sukissa ja lapasissa

Kieli kohtaa langan pääkirjaston näyttelyssä.

Katariina Rannaste

”OMA syy, oma vika, kuka käski olla sika.”
”Ketun kans on kettuilitava.”
”Pitkä ja musta kuin päläleen kylän korsteeni.”

SANONNAT ja sananlaskut punoutuvat silmukoiksi Lempäälän pääkirjaston, jossa on marraskuun ajan esillä lempääläisen Ka-

”Neito kaunis punaposki, makean maun antaa.”

Kaja Selter on lempääläisen neuleaituri. Kuvat: Katariina Rannaste

ja Selterin neule- ja virkkaustöitä. Näyttelyn sukat, lapaset, pipot ja huivit ammentavat aiheensa suomalaisista sanonnoista ja arvoituksista.

— Yhdistävä tekijä voi olla yksittäinen sana tai vaikkapa väri. Sanonnat eivät välttämättä ole siirtyneet töihin sellaisinaan, mutta niissä on jotain, mistä saa hyvän otteen, Selter kertoo.

Kielen leikkisyyttä ja huumori innoittivat häntä yhdistämään sanat silmukoihin, kun hän viime vuon-

na lukiessaan törmäsi vanhoihin ilmauksiin ja sutkauksiin.

— Tykkään sanaleikkeihin perustuvasta huumorista, missä etenkin britit ovat hyviä. Tämä oli mielenkiintoinen projekti, hassuttelua, hän kuvailee.

Näyttelyssä vilahtavat tutut ilmaukset, kuten ”Mitä isot edellä, sitä pienet perässä” ja ”Riippuu mistä roikkuu.” Riemunkirjasta eriparisukkapari on saanut innoituksensa tokaisusta ”Tosikot alkööt vaivau-

tuko.”

— Kun alan neuloa, en tiedä, mitä siitä valmistuu. Teen vapaalla kädellä, Selter sanoo.

Kaja Selter on neulonut lapsesta saakka, ja myy töitään lähialueen myyjäisissä ja tilauksesta.

— Neuloessa ja sienimessä kaikki kiireet ja stressi katoavat, hän toteaa.

Sanontoja silmukoin -näyttely Lempäälän pääkirjaston Kaarnavene-talossa 27. marraskuuta asti.

”Oikeus on kansan leipä”

Kirjoittaja Ahti Granat pohtii oikeudentuntoa ja laajentumispolitiikkaa.

LAINAUS on Bertolt Brechtin runosta *Kansan leipä*. B.B. kuvaa siinä hyvin suorasukaisesti tämän leipävertauksen käsitettä suhteessa ihmisten kokemaan oikeudentuntoon.

Brecht syntyi paperitehtaan johtajan porvarisperheeseen Augsburgissa Saksassa vuonna 1898. Lääketiede oli miehen tähtäimessä, mutta erityisesti teatteri

ja muikin kirjallinen kulttuuri saivat ohjata myöhempiä elämänsä.

Maailmankansalaiseksi Brecht joutui sopeutumaan vastentahtoisesti vuonna 1933 jouduttuaan lähemmään maanpakoon **Adolf Hitlerin** nousevan kansallissosialismin painostamana.

Mikä on kansan leivällä ruokittu oikeudentunto? Kun yksittäistä ihmistä kohdellaan epäoikeudenmukaisesti, reaktio on henkilökohtainen. Laajempaa, samankaltaista epäoikeudenmukaisuutta tai sortoa kohdanneet hakevat oikeutta vertaistukena sekä siitä kumpuavana joukko-voimana. B.B.: ”Kun leipää on niukasti, vallitsee nälkä. Kun leipä on huonoa, vallitsee tyytymättömyys” Siinä näkyvä päivän oikeudenkäynnin konkreetia ja teoriaa samassa hengessä.

Puheissa kaivattu työn tuottavuus kytketty työmotivaatioon. Sen lähde puolestaan ovat vakaat olot, koulutus ja työllisyys, toisin sanoen ”kansan leipä”.

BRECHTIN maanpakoa rydyttivät Euroopassa alka-

neet levottomuudet. Saksan ”Lebensraum” eli kolmannen valtakunnan laajentumispolitiikka loi poliittista ja sotilaallista kaiku-pohjaa. Teoreettiset juuret Saksan valtion laajentumiselle olivat toki jo vuosisadan alusta, mutta tarkoituksella usein pyyhittävä keinot, ja niitähän diktaattoreilla riittää kautta aikojen.

Kansan leipää, eli diktaattorin itsensä määrittelemää oikeutta, alettiin jakaa Brechtin maanpaon aikana varsin karkalla ja valikoivalla otteella. Saksan kaduille ilmestyi vähemmistöväestöä terrorisoivia järjestäytyneitä militanteja, ”turvajoukkoja”.

Tarkoitus oli kohdistaa kansanmurhan eri variaatioita kaikkiin niihin, jotka eivät vastanneet arjalaisa ihannertotua. Samaa oikeutta katsottiin voitavan ulottaa myös myöhemmin miehittettyihin alueisiin ja kansalaisiin.

Ehkä joku löytää tässä yhtenevää piirteitä nykyajan ja meitä ympäröivään maailmaan? Jos niin on, ei siitä ketään käy arvosteleminen.

Erään valtion omaa elin-

tilaa pyritään parhaillaan leviättämään oikeudettomalla hyökkäyksellä toiseen suvereeniin valtioon. Perusteenä käytetään omaa historiaa ja yli vuosisataista kammoa länsivihollista kohtaan.

Elintilaa voidaan toki pyrkiä laajentamaan muillakin, ”sivistyneemmällä”, keinoilla. Niihin liittyy oikeudellista piittaamattomuutta kohteiden omien kansalaisten asemasta. Tärkeimpinä pidetään omia raaka-ainetressejä. Kaikkea ei saavuteta kuitenkaan hyvällä, kuten näennäisellä investointikolonialisminlailla tai muutoin kiristetyillä kauppasuhteilla. Lopulta voidaan uhata voimapolitiikalla, eli alueen sotilaallista haltuunottoa – siis miehityksellä?

Brecht päättää runonsa alkulähteille eli kansallisen valtion omaan demokratistiseen kykyyn puolestaan itseään: ”Niin kuin muunkin leivän täytyy oikeuden leivän olla kansan leipomaa. Vahvaa, riittoisaa, jokapäiväistä”.

Sitaatit: Bertolt Brecht ”Runoja 1914-1956”

Helsinki 1973, KKn kirjapaino

KOLUMNI

**Hoivapalvelut | Kotipalvelut | Omaishoidon vapaa
Vammaisten palvelut | Ystäväpalvelu ja ulkoiluapu
Lapsiperheiden kotipalvelut | Muistihoiva®**

- Palvelun sisältö suunnitellaan ja räätälöidään aina asiakkaan tai omaisen kanssa
- Palvelumme oikeuttaa kotitalousvähennykseen
- Palvelu voi pitää sisällään esim. kotihoitoa, tukea peseytymiseen, ulkoilua, ruuanlaittoa, siivousta tai apteekki-/kauppa-asioiden hoitamista
- Otathan yhteyttä, niin voimme sopia maksuttoman arviokäynnin!

tampere@vivohoiva.fi
010 850 9520
www.vivohoiva.fi

Löydät meidät somesta! **in f @vivohoiva**

**Keittiö
synttärin
nyt Charmiassa!**

Tule myymälään hyödyntämään parhaat edut ja tarjoukset!

Charmia Tampere
Lielähti, Sellukatu 20
Ma-to 9-18, pe 9-17, la 10-14

**Paljon
tuotteita
-30%**

**UUTUUS
Pohjola-ovet
ja avorungot
-30%**

**BORA S Pure
tasotuuletin
1529€
BORA Pure 1929 €**

**Valikoima
tasoja jopa
-30%**

Edut voimassa 29.11.2025
mennnessä tehtyihin
uusiin tilauksiin.

Katso kaikki edut: charmia.fi/keittiosynttarit

K Supermarket

KULJUN KARTANO

TARJOUKSET VOIMASSA
TO-SU 6.-9.11.2025
ELLEI ERIKSEEN MAINITA.
Tuotteita reilu, mutta rajattu erä.

*Kartsulta
tarjottavat
isänpäivään!
TERVETULOA!*

**K-SUPERMARKET
KULJUN
KARTANON
KAUPPIAAT
ERIKA ALANDER
JA ERKKI
PESONEN**

HERKKUTORI PALVELEE MA-KE 9-16, TO-PE 9-18, LA 9-15. MEILTÄ KALAN FILEOINTI AINA VELOITUKSETTA! • LÖUNAS MA-PE 10-15

Ruokamestarin TAKUUMUREA NAUDAN SISÄFILEE ja SISÄ- FILEEPIHVIT Suomi 39⁹⁰ KG	Kartsun WIENIN- LEIKE Suomi 12⁹⁵ KG	Kartsun LOHI- MEDALJONGIT Norja 19⁹⁵ KG	Kalaonni TUORE KIRJOLOHIFILEE RUODOTON, C-leikkattu, vakuu- pakattu, kasvatettu, Suomi Rajoitus 2 filettä/ talous 12⁹⁵ KG	Atria KANAN OHUET FILEELEIKKEET tai SISÄFILEET 480-600 g Ilman Plussa- korttia 7,99-8,45/rs 5⁹⁹ RS
Pymmäen Leipomon MAALAI- CIABATTA 380g 2⁰⁰ KPL	San Pellegrino KIVENNÄISVESI 1,0 l/pl 2⁴⁹ KPL	HK AMERIKAN PEKONI 170g 5⁰⁰ 3 KPL	Jymy JÄÄTELÖT 900 ml, Ilman Plussa-korttia 4,79/pkt 10⁰⁰ 3 PKT	Fazer KAKKU- RULLAT 410-485 g 9⁹⁵ RS
Fazer sininen SUKLAALEVYT maito, tumma ja maku, 180-200 g Rajoitus 1 erä/talous Ilman Plussa-korttia 4,39-4,99/kpl 10⁰⁰ 4 KPL	Apetit KERMAPERUNAT 700 g, pakaste Ilman Plussa- korttia 3,45/ps 2⁹⁹ PS	Herkkutilan JUUSTO- VIIPALEET 200g Ilman Plussa- korttia 2,89/pkt 5⁰⁰ 2 PKT	RUUSU 20 kpl, värimix 10⁰⁰ NIPPU	Pirka PENSAS- MUSTIKKA 125g Yksittäin 2,29 5⁰⁰ 3 RS
Riitan Herku ISÄNPÄIVÄKAKKU 700 g tai VADELMA- TÄYTE- KAKKU 700g 12⁹⁵ KPL	Pirka Parhaat PICCOLO TOMAATTI 200g 1⁹⁹ RS			

OLEMME AVOINNA JOKA PÄIVÄ!
MA-PE KLO 7-22, LA 8-22, SU 9-22.
TAMPERENTIE 272, 37560 LEMPÄÄLÄ www.k-supermarket.fi
puh. 040 015 5171 • Palvelutiski 040 160 5515

DB SCHENKER
budbee Wolt

postnord
WOLT AVAUTUU 6.11.2025
auki: ma-pe 9-21, la 10-21, su 10-20

postti
Wolt

**PYSYVÄSTI
EDULLINEN**

**Ruoka.fi
TEE OSTOKSET
VERKOSSA OMASTA
KAUPASTASI**